

Programma 3 Werkend Winterswijk

gemeente

Winterswijk

Inleiding

Infrastructuur en gebiedsontwikkeling, riolering en reiniging

Het programma 'Werkend Winterswijk' gaat aan de hand van twee beleidsvelden in op alles wat we doen om onze inwoners een omgeving te bieden waar ze gezond, veilig en duurzaam kunnen wonen, werken en recreëren.

Duurzaamheid en grondexploitatie

Belangrijke ambities, doelen en activiteiten voor duurzaamheid staan in een integrale aanpak waarover u meer leest in het hoofdstuk Opgaven. Datzelfde geldt voor de opgave Centrum. De informatie over grondexploitaties vindt u in paragraaf G Grondbeleid.

Realisatie van projecten

De twee beleidsvelden Infrastructuur en Gebiedsontwikkeling en Riolering en Reiniging zijn gericht op de realisatie of ontwikkeling van een aantal projecten. Denk bijvoorbeeld aan de nieuwbouw van woningen, de invulling van WoooW (het Cultuurkwartier), een hoog gewaardeerde leefbaarheid, vermindering van het zwerfafval en gerealiseerde klimaatmaatregelen. Meer concreet werd een aantal mooie projecten gerealiseerd, zoals het Vrijheidspark, de Notaristuin, een nieuw plan voor het centrum en de Wijkaanpak de Pas.

Ook dit programma kent een aantal projecten die we moeten uitvoeren. Bijvoorbeeld vanwege wettelijke verplichtingen, of om goede randvoorwaarden te scheppen. Denk maar aan de implementatie van de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en de vertaling van het landelijk afvalbeleid naar een lokaal beleidsplan.

Ruimte bieden om plannen waar te maken.

Samengevat werken we met dit programma vooral aan een Winterswijk dat ruimte biedt voor een geweldige en veilige leefomgeving. Hier is goed samenspel nodig met inwoners en samenwerkingspartners.

3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling

Portefeuillehouder

L.C.M. Frings en B.J.J. Bengevoord

Ambitie

Winterswijk is een aantrekkelijke plaats om te wonen, te werken en te recreëren. Bestaande functies en nieuwe ontwikkelingen krijgen volop ruimte met behoud van de kwaliteit van de leefomgeving voor nu en in de toekomst. We willen groeien naar 31.000 inwoners.

Relevante documenten voor dit beleidsveld zijn:

- Woonvisie Passend en duurzaam wonen in 2020 – 2025
- Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk 2019 – 2025
- Beoordelingskader Wonen met zorg 2020 - 2023
- Uitvoeringsagenda Duurzaamheid 2019 – 2022
- Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020
- Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke Projecten 2021-2023
- Groenstructuurplan Winterswijk
- Omgevingsvisie Buitengebied
- Beleidsvisie Landschap en biodiversiteit
- Ambitiedocument Omgevingswet

Doelstellingen

- We willen dat iedereen in Winterswijk een passende en duurzame woning kan vinden die aansluit bij zijn of haar woonwensen, nu en in de toekomst.

- We willen het winkelcentrum, de voorzieningen in de kom van Winterswijk en de kwaliteit van onze woon- en werkgebieden behouden en versterken.
- We behouden en versterken het waardevolle cultuurlandschap met (sociaal en economisch) toekomstperspectief voor bedrijven en inwoners. (Vitaal Platteland).
- We behouden en versterken de recreatieve en belevingswaarde voor bezoekers.

Hoe te bereiken?

- We leveren vanuit alle beleidsterreinen een bijdrage aan de kwaliteit van wonen, werken en recreëren, volgens het stelsel van de Omgevingswet.
- We bieden een duidelijk ontwikkelkader en nodigen initiatiefnemers uit met kansrijke ideeën te komen.
- We regisseren ontwikkelingen als we eigen grond ontwikkelen of als een strategisch belang in het spel is.
- We spelen in op de veranderende samenleving die ontwikkelruimte en medezeggenschap wil.
- We voeren de Woonvisie uit.
- We stellen een Centrumplan op (zie hoofdstuk Opgaven voor uitgebreide informatie).
- We gebruiken een wijkgerichte aanpak.
- We voeren de beleidsvisie Landschap en biodiversiteit uit.
- We geven uitvoering aan de omgevingsvisie Buitengebied. We lokken plannen uit die goed zijn voor de sociale en economische vitaliteit van het buitengebied en die per saldo omgevingskwaliteit toevoegen.
- We beoordelen initiatieven (extra) positief als ze bijdragen aan het bereiken van onze doelen op het gebied van klimaatverandering, milieubelasting, biodiversiteit en demografie.
- We verbinden initiatieven en initiatiefnemers als het combineren van plannen leidt tot extra kwaliteiten.
- We houden een verkeersonderzoek en bouwen op basis daarvan een verkeersmodel.

Wat is het resultaat?

- Uitvoeren Woonvisie
 - We bespraken mogelijke locaties voor gezamenlijke woonvormen met de verschillende initiatiefnemers. Dit resulteerde voor zowel de initiatiefgroep vanuit de Molukse gemeenschap als voor de initiatiefgroep 50+ Wonen in Winters, vanuit de Stichting Seniorenraad Winterswijk, in concrete voorkeurslocaties. In het laatste kwartaal van 2021 zijn we gestart met het nader onderzoeken van de geschiktheid en haalbaarheid van deze locaties voor deze woonvormen.
 - Door Covid-19 organiseerden we geen woonavond in 2021. Deze vindt in februari 2022 digitaal plaats.
 - Het Achterhoeks Woonwensen en Leefbaarheidsonderzoek (AWLO) vond plaats in 2021. De resultaten zijn besproken tijdens de regionale Conferentie Wonen op 15 september 2021. De uitkomsten van het AWLO vormen samen met de uitkomsten van de regionale woonmonitor 'de cijfers en het verhaal van de Achterhoekse woningmarkt' en zijn voor iedereen beschikbaar op www.awlo.nl.

- Het beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten is niet herijkt in 2021. We wachten onder andere een regionaal traject in samenwerking met de provincie Gelderland af. Dit heeft (nog) niet geleid tot aangepast regionaal of lokaal beleid.
- Woningbouw was in 2021 een actueel thema. De raad nam onder andere een motie aan over mogelijke woningbouw op Tuunterveld en de locatie Narcisstraat. Ook wil de raad graag dat we onderzoeken welke instrumenten we inzetten om woningbouw te versnellen. Deze moties werken we in 2022 verder uit.
In 2021 zijn er veel woningbouwplannen gerealiseerd. De lijst voor wat betreft geplande woningen - zogenoemde harde en zachte plannen - is gegroeid van 664 naar 1.246 nieuwe woningen. In 2021 zijn 70 nieuwe woningen gerealiseerd. Op 31-12-2021 waren ongeveer 140 woningen in aanbouw.
In de bebouwde kom hebben we concrete stappen gezet voor een nieuwe fase van plan De Rikker, waar 200 woningen gerealiseerd worden. Ook zijn diverse plannen in het buitengebied verder ontwikkeld op basis van de nieuwe omgevingsvisie, onder andere aan de Groenloseweg en de Henxelseweg. En denk ook aan de volgende fase van Meddo Roetendael Plus.
- We sloten een raamovereenkomst 2022-2025 af en maakten prestatieafspraken voor 2022 met De Woonplaats en Huurdersvereniging Winterswijk. De raad besloot om € 400.000 beschikbaar te stellen voor startersleningen.
- Impactanalyse Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) maken
 - In 2021 is een impactanalyse opgeleverd. Hierin maakten we inzichtelijk wat het nieuwe stelsel voor effect heeft op de rol (van de gemeente en werkzaamheden), het effect op personele inzetbaarheid en de (leges)inkomsten. Nog altijd is de beoogde inwerkingtreding van de Wkb zelf onzeker. De nieuwe beoogde ingangsdatum is 1 januari 2023. We zijn gestart met vervolgcacties uit de impactanalyse.
- Implementeren Omgevingswet
 - In 2021 gingen de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet door. De beoogde datum van invoering was 1 juli 2022. Ondertussen is duidelijk geworden dat deze datum verder is uitgesteld tot 1 januari 2023. In 2021 bereidden we ons voor om te kunnen gaan werken volgens de Omgevingswet, zowel op juridisch en technisch gebied, als op het gebied van dienstverlening, houding en gedrag. In 2021 implementeerden we daarvoor de nodige nieuwe software die aansluit op het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Daarmee bieden we straks een goede digitale ondersteuning aan bedrijven en inwoners. Ambtenaren volgden opleidingen in het nieuwe werken volgens de Omgevingswet. Daarnaast is onder andere het Participatiekader ontwikkeld dat in 2022 voor besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Tenslotte zijn diverse werkgroepen binnen de organisatie actief in de voorbereidingen van de invoering van deze wet. De kosten die in 2021 gemoeid zijn met de voorbereidingen van de invoering van de Omgevingswet zijn ten laste gebracht van de bestemmingsreserve Omgevingswet.

- Uitvoering geven aan de opdracht om met ingang van 2023 structureel € 100.000 te bezuinigen op het onderhoud van het openbaar groen
 - Het afgelopen jaar is de Rova begonnen met het in beeld brengen van de eenheidsprijzen op het onderhoud van het openbaar groen. Daarna maken we onderbouwde keuzes voor een bezuiniging op het openbaar groen. Hierbij investeren we aan de voorkant om een bezuiniging op de lange termijn te creëren en tegelijkertijd ruimte te geven aan klimaatadaptatie en biodiversiteit.
- Ontwikkelen nieuw fietsbeleid
 - Het fietsbeleid werkten we uit in relatie met de in beleidsveld 2.5 genoemde activiteit Ontwikkeling recreatieve fietspaden en als onderdeel van het Gemeentelijk Verkeers-, en vervoersplan (GVVP).
- Uitvoeren en afronden project Vrijheidspark
 - In 2021 is het Vrijheidspark bijna helemaal gerealiseerd. De verhardingen zijn aangelegd, het openbaar groen is aangeplant en de verlichting is geplaatst. Ook is het besluit genomen het park permanent af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer. Daarnaast is de Oehoe geplaatst en een parkeerplaats/fietsenstalling aan de Wierengastraat aangelegd. Er zijn nog enkele acties uit te voeren, zoals het in bedrijf stellen van de aangelegde trafo ruimte en het aanlichten van het Raadhuis, de Post en Jacobskerk.
- Uitvoeren en afronden project Notaristuin 2.0
 - Het project Notaristuin 2.0 is gerealiseerd. Er is een nieuwe wandelroute aangelegd, waardoor de aangrenzende horecaterrassen rechtstreeks ontsluiten op de tuin. Tussen de Bossesteeg en de Notaristuin is een nieuwe weg aangelegd. Verder is de rijbaan in de Roelvinkstraat versmald en is de Notaristuin verbreed. In de Roelvinkstraat, de Notaristuin en de Kloksteeg is de openbare verlichting vernieuwd. Door de aanpassingen is de sfeer van de Notaristuin al voelbaar vanaf de winkelstraat.
- Richting bepalen en planvorming project WoowW (Cultuurkwartier)
 - Na beëindiging van de samenwerking met Explorius is er een doorstart gemaakt voor het realiseren van een cultuurgebouw voor Boogie Woogie en de bibliotheek, inclusief wonen en parkeren. Met input van veel betrokkenen zijn charrettes gemaakt, waarbij de behoefte aan een nieuw en gerenoveerd deel van het dorp geformuleerd is met een jonge 'vibe' voor iedereen: WoowW (Winterswijk ontmoet, ontdekt en ontplooit). Het gebouw moet open én uitnodigend zijn; een gebouw dat geschikt is voor kunst, historie, muziek, literatuur, architectuur, educatie, creativiteit, verbinding, ontmoeting en inspiratie. De raad heeft in een politiek forum groen licht gegeven om de resultaten van deze charrettes uit te werken, met inachtneming van een aantal aandachtspunten (zoals financiële haalbaarheid, parkeren en woningbouwprogrammering). Begin 2022 wordt aan de raad een vervolgvoorstel aangeboden.
- Opstellen groenstructuurplan Kom
 - In 2021 is gestart met het opstellen van het groenstructuurplan voor de kom van Winterswijk. Aangezien klimaatadaptatie en biodiversiteit belangrijke thema's zijn, die een raakvlak hebben met groen, zetten we het groenstructuurplan om in een integrale groenstructuurvisie voor de

kom. In de visie dragen we oplossingen aan om de biodiversiteit te vergroten en doen we voorstellen over manieren waarop we groen anders kunnen inrichten of vergroenen. Dit doen we om problemen die zijn veroorzaakt door de klimaatverandering te verzachten of weg te nemen. In de tweede helft van 2021 is informatie opgehaald bij externe partijen. Begin 2022 werken we de visie verder uit.

- Implementeren parkeerverwijssystemen
 - Het vervangen van het parkeerverwijssystemen op de parkeerplaatsen Blikbak en Wheme is bijna afgerond. Er zijn enkele leveringsproblemen door een tekort aan chips.
- Uitvoeren project Wijkaanpak de Pas
 - Er heeft in 2021 volop participatie plaatsgevonden. Er zijn diverse buurtbijeenkomsten geweest waar de eerste schetsen zijn gepresenteerd. Van de Pasbree, Pashegge en Pasbrink zijn ook de definitieve schetsen gepresenteerd. We werkten in een bouwteam (gemeente, aannemer, hovenier). Met buurtbewoners maakten we avondwandelingen om een keuze te maken voor de toe te passen verlichtingsarmaturen. Voor de Pasbree en Pashegge organiseerden we een bewonersmarkt om de definitieve plannen te presenteren. Margot Ribberink (voormalig weervrouw) was hierbij aanwezig om een presentatie over het klimaat te geven en het bewustzijn bij de bewoners te vergroten. De Pas loopt hiermee volgens planning. In 2022 starten we met de fysieke werkzaamheden.
- Afronden aanlichten Jacobskerk.
 - Het plan van aanpak voor het aanlichten van de Jacobskerk is klaar. Ook het raadhuis, De Post en de achterzijde van de RK kerk in het Vrijheidspark zijn meegenomen in het project. Het plan van aanpak is opgesteld door Signify en Livingprojects. Zij hebben ook opdracht gekregen voor de uitvoering van het project. De realisatie is gepland in het tweede kwartaal 2022.
- Maken (omgevings-)visie Centrum en start omgevingsplan Centrum
 - Er is in de opgave Centrum een centrumvisie vastgesteld. Deze is het uitgangspunt voor de omgevingsvisie en het omgevingsplan voor het centrum. Er is extra capaciteit beschikbaar gesteld om deze plannen te realiseren in de komende jaren.
- Bouwen verkeersmodel
 - Het verkeersonderzoek was gepland voor 2020. Door Covid-19 is ook in 2021 een goede meting van het verkeer niet mogelijk geweest. Meer informatie hierover vindt u bij het onderwerp Onderzoek doortrekken Dingstraat.
- Uitvoeren beleidsvisie Landschap en biodiversiteit
 - De actualisatie van het beheerplan stelden we in samenwerking met stakeholders en een werkgroep op.
 - De gemeenten Winterswijk, Aalten en Oost Gelre voerden samen een pilot uit om de basiskwaliteit van landschap en biodiversiteit in beeld te brengen. De pilot voerden we uit in het grensgebied van de drie gemeenten en de resultaten zijn verwerkt in een rapport. Op basis van de pilot brengen we in 2022 de rest van de gemeente Winterswijk op een zelfde wijze in kaart.

- In 2021 is natuur- en milieueducatie voor alle basisscholen verlengd voor de periode 2021 – 2023.
- Diverse burgerinitiatieven zijn ondersteund via de Regeling Landschap en Biodiversiteit, zoals aanleg van boomgaarden, struweel, een bosje en akkerranden. Buiten de regeling om is het project “Bloemrijke bermen in buurtschappen” (initiatief van de buurtschappen) ondersteund, de lokale kerkuilenwerkgroep is ondersteund bij het maken van speciale uilenkasten.
- Scholen zijn in 2020 ondersteund met financiële middelen bij het maken van plannen voor het vergroenen van het schoolplein. Deze vergroening is in 2021 uitgevoerd. De meeste scholen in Winterswijk hebben nu een groen schoolplein.
- Er is een onderzoek (middels luchtfoto's) naar verdwenen landschapselementen uitgevoerd en een plan van aanpak opgesteld.
- We hebben onder andere met de provincie over de mogelijkheden van het bos van de toekomst gesproken. Intern is gekeken naar de kansen binnen de gemeentelijke eigendommen.
- Uitvoeren subsidieregeling Landschap en Biodiversiteit
 - De Regeling Landschap en Biodiversiteit biedt burgers de gelegenheid om zelf bij te dragen om het landschap en biodiversiteit te versterken. In 2021 zijn 13 projecten afgerond waarbij poelen, boomgaarden, struwelen en bosjes zijn aangelegd en houtwallen zijn onderhouden.
- Maken beleidsplan onverharde wegen
 - De raad stelde het beleidsplan voor de onverharde wegen vast. In het plan zijn uitgangspunten, kaders en randvoorwaarden vastgelegd die de basis vormen voor toekomstig beheer en onderhoud van de onverharde wegen. Ook namen we een matrix op die zorgt voor een eenduidige aanpak van meldingen en klachten. Met de vaststelling van dit plan blijven de zandwegen met hun specifieke karakter en kenmerken behouden voor het Nationaal Landschap.
- Maken visie en bestemmingsplan Dennenoord en start revitalisering en sanering
 - Er is in 2021 gewerkt aan de visie en een uitwerking van de mogelijkheden voor Dennenoord. Hierin namen we de revitalisering van het terrein mee. De verwachting is dat we in 2022 een visie voor het gehele terrein vaststellen.
- Opstarten en uitvoeren project Toekomstgerichte erven (erfgesprekken)
 - Werken aan Toekomstbestendige Erven Achterhoek is een Regio Deal project. Door Covid-19 is het project pas in maart 2021 begonnen met het uitnodigen van erfeigenaren, voor een gesprek met een erfadviseur over de toekomst van hun erf. De erfadviseurs zijn deskundig en onafhankelijk. De gesprekken zijn kosteloos. Voor vervolgdvies en begeleiding zijn vouchers beschikbaar voor de dekking van een groot deel van de kosten. Deze erfgesprekken lopen door tot midden juni 2023. Het programmabureau WATEA is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project. Er zijn in 2021 ruim 75 gesprekken met erfadviseurs geweest. Begin 2022 passen we de communicatie aan om het project (nog) beter onder de aandacht te brengen.
- Opstart programma Vitaal Platteland

- Het buitengebied van Winterswijk heeft te maken met uitersten. De extreme droogte, de aanwezigheid van vier Natura 2000-gebieden, de waardevolle beken en de vele boeren die noodgedwongen moeten stoppen. Het gemeentelijk (concept)programma Vitaal Platteland verwoordt de problematiek en de gewenste aanpak van de werkgroep van de Stichting Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk (WCL) en de gemeente Winterswijk. In juni 2021 pakte de provincie de handschoen op om, na een nadere verkenning, met waterschap en gemeente een voorstel voor een gebiedsgerichte aanpak te maken. Deze aanpak richt zich niet alleen op het behoud van het waardevolle landschap, de natuur en cultuur en op het bieden van (economisch) toekomstperspectief, maar ook op een uitvoeringsagenda voor wonen, werken en recreëren in het buitengebied. Dat komt tot stand door een (financiële en personele) samenwerking van de relevante partijen in het gebied met de betrokken overheden: gemeente, waterschap en provincie. Het resultaat verwachten we rond maart/april 2022. De inzet is dat we het toekomstperspectief en de uitvoeringsagenda daarna stap-voor-stap uitvoeren.
Alle partijen leveren een personele inzet voor het kernteam, gebiedsteam en delen bijvoorbeeld kennis tijdens een van de interviews of de gebiedsweek. Door in dit experiment voor een gebiedsgerichte aanpak te kiezen, is de samenwerking tussen de overheden.
- Uitvoeren project Dienstencentrum Gaxel
 - De samenwerkingsovereenkomst is in het vierde 4 getekend tussen Stadt Vreden, Trigonium (als uitvoerende partij) en Gemeente Winterswijk. Trigonium werkt nu aan een verdere uitwerking van de plannen met een haalbaarheidsonderzoek en een projectplan. In dit projectplan werken we zaken als visie, gebruik, duurzaamheid, ontwerp en exploitatie verder uit. Dit plan leggen we naar verwachting in tweede kwartaal van 2022 aan de gemeenten voor.
- Vaststellen partiële herziening bestemmingsplan Buitengebied
 - In 2021 stelden we het concept bestemmingsplan voor de partiële herziening op. We namen quick wins uit de omgevingsvisie Buitengebied op in de planregels. Ook verwerkten we hierin alle partiële herzieningen en wijzigingsplannen die sinds 2011 zijn vastgesteld om zo tot uniforme planregels te komen. Daarnaast namen we het meest actuele beleid voor archeologie op en zijn alle cultuurhistorisch waardevolle panden in het buitengebied als zodanig bestemd.
- Onderzoek doortrekken Dingstraat
 - Er is een opdracht uitgezet voor het uitgebreidere onderzoek naar verkeer en het bouwen van het verkeersmodel. Hier nemen we het dynamisch parkeermanagementsysteem in op. Ook voegen we hier een model voor parkeren aan toe.
- Beleid om regionale aanpak laadinfrastructuur op te stellen
 - De gemeente Winterswijk is in de regio Achterhoek aangesloten bij projectgroep Duurzame Mobiliteit. In opdracht van de thematafel Mobiliteit & Bereikbaarheid is een Regionale Visie op Laadinfrastructuur opgesteld, die is richtinggevend voor de

gemeentelijke visie op laadinfrastructuur. De integrale visie op Laadinfrastructuur en de Plaatsingsleidraad Winterswijk is vastgesteld. Met deze leidraad voldoen we aan de afspraken uit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), als onderdeel van het Klimaatakkoord. Het biedt een strategie om tijdig passende laadinfrastructuur voor elektrische personenvoertuigen te realiseren en geeft duidelijke handvatten voor de uitvoering..

- Beleidsplan openbare verlichting
 - In 2021 werkten we aan het opstellen van een beleidsplan Openbare verlichting. Vanwege Covid-19 was het niet mogelijk om met betrokkenen en raad op locatiebezoek te gaan. Wel is er in oktober een politiek forum gehouden.
- Fietspad Waliëneweg
 - De Waliëneweg in Huppel is ter hoogte van basisschool 't Waliën veiliger ingericht. Het bestaande asfalt is verwijderd. Er is een rode deklaag aangebracht die in combinatie met (bestaande) drempels en nieuwe markeringen de veiligheid heeft verhoogd. De snelheid in de schoolzone is van 60 km per uur afgewaardeerd naar 30 km per uur.
- Spoorwegovergangen
 - De werkzaamheden rondom het NABO-project (Niet Actief Beveiligde Overweg) zijn uitgevoerd zoals in de realisatieovereenkomst beschreven: we hebben de beveiliging en afsluiting van vijf overwegen afgerond. Verder heeft de raad besloten de tunnel Greversweg niet aan te leggen.
- Plaatsen laadpalen.
 - Met de aanleg van de nieuwe parkeerterreinen aan de Burgemeester Vlamstraat, Jeugdkerkstraat, Burgemeester Bosmastraat (achter het Raadhuis) en de Laan van Hilbelink breidden we het aantal publieke laadpalen met 38 palen uit. Kuster Energy plaatste hier als exploitant, in samenwerking met de Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM), laadpalen, die plek bieden aan 34 elektrische personenvoertuigen. Daarnaast realiseerde exploitant Allego op verzoek van particulieren nog eens 4 publieke laadplekken.

3.2 Riolering en reiniging

Portefeuillehouder

L.C.M. Frings

Ambitie

We waarborgen een optimale milieukwaliteit en richten ons op de basiswaarden: gezond, schoon, heel en veilig.

Relevante documenten voor dit beleidsveld zijn:

- Gemeentelijk Waterplan 2019 – 2023
- Huishoudelijk grondstoffenbeleid Winterswijk 2013-2017
- Afvalstoffenverordening Winterswijk 2015
- Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Winterswijk 2018

Doelstellingen

- We beschermen de volksgezondheid tegen infectieziekten die ontstaan door transport van afvalwater en inzameling van huishoudelijk afval.

- We houden de bodem en het oppervlakte water schoon, en voorkomen schade door hevige regenval en extreme droogte.
- We dragen bij aan een duurzaam en circulair Winterswijk.

Hoe te bereiken?

- We verminderen de hoeveelheid zwerfafval.
- We scheiden het huishoudelijk afval beter.
- We richten de openbare ruimte klimaatadaptief in.
- We zorgen voor meer water- en groengebieden in de bebouwde kom.

Wat is het resultaat?

- Onderzoeken mogelijkheden risico gestuurd rioolbeheer
 - We stelden in 2021 samen met de gemeente Oost Gelre, het Waterschap Rijn en IJssel en Hartemink RWA op ambtelijk niveau een risicomatrix op. Begin 2022 leveren we het definitieve rapport op.
- Project Mooi Schoon 2021
 - We hebben inwoners opgeroepen om mee te doen aan de Landelijke opschoondag in maart en de World Cleanup Day in september. In totaal waren er 80 deelnemers inclusief bewonersparticipatie bij Wijkaanpak de Pas.
 - Een middelbare school maakte gebruik van het lespakket Schoon Challenge van Nederland Schoon .
 - De website Mooi-Schoon is operationeel. Er zijn nieuwsbrieven verstuurd.
 - Er zijn twaalf 12 opruimsets uitgereikt aan bewoners.
 - Vrijwilligers stuurden we een eindejaarskaart gestuurd om ze te bedanken voor hun inzet.
 - De locaties van boven- en ondergrondse verzamelcontainers zijn gereinigd.
 - We stelden rapportages op en voerden monitoring uit voor een verantwoording richting Nedvang (subsidie).
 - We voerden een stresstest voor de riolering uit.
 - De diverse stresstestkaarten zijn in 2021 opgesteld en besproken in risicodialogen. Deze dialogen (intern en extern) resulteren in het vaststellen van een klimaatagenda in 2022.
- Continuering adequate afkoppeling regenwater en aanleg retentievijvers
 - We koppelden al veel verhard oppervlak af van het gemengde rioelstelsel. We continueerden het bestaande beleid, zoals vastgelegd in het Gemeentelijk WaterPlan 2019-2023 (GWP). In 2021 koppelden we het straatwater in de Albert Schweitzerlaan af. Dit deden we om wateroverlast bij extreme regenbuien te verminderen.
- Waterberging in grijs en groen
 - Om wateroverlast door extreme neerslag zo veel mogelijk te beperken, bergen we water tijdelijk in het wegprofiel (tussen de trottoirbanden) of we sturen het naar laagtes in de omgeving (bijvoorbeeld in het groen of op pleinen). In projecten grepen we kansen aan om water waar mogelijk van het riool te ontkoppelen en te bergen in grijs en groen. Voorkeur heeft uiteraard om minder te verstenen en verzamelen en meer te vergroenen en verspreiden. Voorbeelden hiervan zijn de Groene-tuin-actie, bovengrondse afwatering op de ontwerptekening in

gedeelten van de Pas en bovengrondse afwatering op Nieuw Gelle in Meddo.

- Implementeren maatregelen klimaatadaptatie
 - Aan de hand van de klimaatatlassen Winterswijk (specialistenversie en publieksversie) voerden we intern met specialisten en extern met enkele grotere organisaties lokale klimaatdialogen voor het stedelijk gebied. Vanwege Covid-19 moest dit grotendeels digitaal, ook met de samenleving. Hierdoor ging het moeizamer, werd het kostbaarder en trad er vertraging op. Voor hitte is een pilot Vergroenen particuliere tuinen opgestart en met subsidie van provincie Gelderland uitgevoerd (zie verder beleidsveld 3.3. Duurzaamheid). Voor water benoemden we vijf hoofdknelpunten, waaronder de grootste wateroverlastproblemen in Winterswijk-Zuidoost (Huininkmaatstraat en omgeving) tot in het begin van het centrum (winkelstraat Weurden en omgeving). Samen met Waterschap Rijn en IJssel (WRIJ), voerden we modelmatig intensief onderzoek uit naar de complexe situatie qua afstroming uit het buitengebied bij extreme regen. Ook onderzochten we de interactie van open water (onder andere Wehmerbeek) op stedelijk gebied. Het laatste deel daarvan ronden we begin 2022 af. Daarmee komen we tot realistische maatregelen en onderzoeksvragen om toekomstige waterproblematiek te beperken. Fase 3 is later opgestart door uitgestelde gesprekken en door wateroverlast. Begin 2022 voeren we fase 3 uit om aansluitend de klimaatagenda vast te stellen.
- Project Terugwinnaars
 - Het project Terugwinnaars bestaat uit het zoveel en zo goed mogelijk scheiden van afval zodat grondstoffen weer hergebruikt kunnen worden. Tijdens de gesprekken die we hier met Rova over voerden, bleek dat dit een bovengemeentelijk project is. Er zijn per gemeente geen gegevens beschikbaar over de vervuilingsgraad van de verschillende afvalfracties. We weten dus niet waar we dan op moeten inzetten. Daarom is het project in 2021 niet opgepakt.
- Landelijk afval beleidsplan vertalen naar gemeentelijk beleid
 - Om te beoordelen welke ambities we als gemeente Winterswijk opnemen in ons nieuwe afvalbeleid is in 2021 gestart met de evaluatie van het huidige gemeentelijke afvalbeleid. In 2022 bieden we de evaluatie aan het college aan en starten we met het opstellen van nieuw gemeentelijk afvalbeleid.
- Invoering ja-ja sticker (motie)
 - De raad heeft met een gewijzigde afvalstoffenverordening in december 2021 besloten dat per 1 april 2022 het opt-in-systeem wordt ingevoerd (ja-ja sticker). De gemeenteraad kiest daarvoor vanuit het oogpunt van duurzaamheid: minder papier en minder inkt is beter voor het milieu. Inwoners moeten voortaan actief aangeven dat zij ongeadresseerd reclaimedrukwerk willen ontvangen. In samenwerking met team Communicatie en de verspreiders werken we aan een communicatietraject.
- Invoeren statiegeldbekers (motie)
 - Het doel is dat evenementorganisaties een duurzaamheidsparagraaf toevoegen aan hun draaiboek voor een te organiseren evenement voor zover dit van toepassing is). Het concept van het geactualiseerde

evenementenbeleid is klaar en wacht op bespreking met de betrokken evenementorganisaties. Vanwege Covid-19 vond dit overleg nog niet plaats. Het staat nu gepland in het voorjaar van 2022, waarbij duurzaamheid hoog op de agenda staat. Een onderzoek naar alternatieven voor de inzameling van plastic bekertjes vond nog niet plaats.

3.3. Duurzaamheid

Ambitie

Winterswijk wil dat de huidige kwaliteiten, zoals biodiversiteit en natuurlijke voorraden, ook beschikbaar zijn voor volgende generaties. Duurzaamheid gaat over het beschermen en behouden van deze waarden.

Opgave Duurzaamheid

De inhoudelijke informatie over onze strategische doelen en hoe we deze willen bereiken vindt u in het hoofdstuk Opgaven, bij de beschrijving van opgave Duurzaamheid.

3.4 Grondexploitatie

Ambitie

In Winterswijk is op de juiste plekken en op tijd voldoende bouwgrond beschikbaar. Zo voorzien we in de behoefte aan bouwgrond voor woningbouw, bedrijventerreinen en andere ontwikkelingen die grond voor nieuwbouw nodig hebben.

Paragraaf G Grondbeleid

Voor verdere toelichting op de uitvoering van grondexploitatie in 2021 verwijzen wij u naar de in deze jaarstukken opgenomen paragraaf G Grondbeleid.

In de rubrieken Planontwikkeling gemeentelijk initiatief en Planontwikkeling particulier initiatief staat een korte toelichting op alle lopende projecten.

Financiële onderbouwing programma 3

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2021	Realisatie 2021	VerschiJR2021
Baten			
3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	2.200	2.258	58
3.2 Riolering en reiniging	6.960	7.214	254
3.3 Duurzaamheid	504	473	-31
3.4 Grondexploitatie	4.839	4.620	-219
Totaal Baten	14.504	14.566	63
Lasten			
3.0 Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	7.670	7.660	-11
3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	6.754	6.530	-224
3.2 Riolering en reiniging	3.546	3.672	126
3.3 Duurzaamheid	681	535	-146
3.4 Grondexploitatie	4.743	4.382	-361
Totaal Lasten	23.394	22.778	-616
Onttrekkingen			
3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	285	333	48
3.2 Riolering en reiniging	80	10	-70
3.4 Grondexploitatie	282	282	0
Totaal Onttrekkingen	647	625	-22
Stortingen			
3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	0	0	0
3.4 Grondexploitatie	7	7	0
Totaal Stortingen	7	7	0
Gerealiseerd resultaat	-8.251	-7.594	656

Toelichting exploitatie

Infrastructuur en gebiedsontwikkeling

Het voordeel van € 224.000 aan de lastenkant bestaat vooral uit :

- Lagere gemeentelijke bijdrage Omgevingsdienst
Achterhoek
€ 50.000 V
 - Lagere kosten inhuur
omgevingsvergunningen
€ 180.000 V
 - Lagere kosten provinciale
landschapsprojecten
€ 82.000 V
 - Lagere kosten opgave
Centrum
€ 84.000 V
 - Hogere uitgaven
gronddepot
€ 143.000 N
 - Overige
€ 29.000 N
- Totaal voordeel (per saldo)

€ 224.000

Lagere gemeentelijke bijdrage Omgevingsdienst Achterhoek € 50.000

De gemeentelijke bijdrage van Winterswijk aan de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) wordt jaarlijks bij de begroting gebaseerd op de output die de ODA aan Winterswijk in voorgaande jaren aan ons leverde. De over 2021 verschuldigde bijdrage van Winterswijk op realisatiebasis ligt € 50.000 onder de geraamde bijdrage bij de begroting 2021. Dit verschil is vooral zichtbaar op het gebied van vergunningverlening, inclusief de complexe vergunningverlening vanuit de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). In 2021 zijn minder milieuaanvragen ingediend. Het aantal handhavingzaken was iets lager dan vorig jaar, maar het ging wel om grotere zaken; er waren veel uren voor nodig. In 2021 hebben we ook minder klachten afgehandeld dan begroot.

Lagere kosten inhuur omgevingsvergunningen € 180.000

Door de toename in 2021 van het aantal bouwplannen zijn ook de inhuurcontracten verlengd om de prognose te kunnen vervolgen. De inhuurkosten voor de contracten lopen in 2022 verder door. We stellen voor het niet bestede inhuurbudget van € 180.000 over te hevelen naar 2022.

Lagere kosten provinciale landschapsprojecten € 82.000

De lasten zijn in 2021 € 82.000 lager uitgevallen. We willen dit bedrag behouden voor de provinciale landschapsprojecten. Daarom stellen wij voor het bedrag over te hevelen naar 2022.

Lagere kosten opgave Centrum € 84.000

Enkele activiteiten zijn in 2021 nog niet van de grond zijn gekomen, omdat door Covid-19 niet alles mogelijk was. We stellen voor een bedrag van € 84.000 over te hevelen naar 2022.

Hogere uitgaven gronddepot € 143.000

Dit zijn jaarlijks fluctuerende onvoorziene uitgaven bij het gronddepot. Deels (€ 58.000) worden deze gedekt door hogere baten in het gronddepot.

Het voordeel van € 58.000 aan de batenkant bestaat met name uit :

- Hogere/ extra leges
bestemmingsplannen
€ 20.000 V
- Hogere inkomsten gronddepot en straatwerk
nutsbedrijven
V € 84.000
- Hogere leges kabels en
leidingen
€ 26.000 V
- Lagere leges
bouwplannen
€ 73.500 N
- Overige
V € 1.500

Totaal voordeel (per
saldo)

€ 58.000 V

Extra leges bestemmingsplannen € 20.000

We ontvingen in 2021 veel verzoeken voor bouwplannen en wijziging van bestemmingsplannen. Om te voldoen aan de vraag werkten we met een extern bureau om een deel van de werkzaamheden uit te voeren (opmaken ontwerp-bestemmingsplan). Deze samenwerking heeft ertoe geleid dat initiatieven konden worden opgepakt. We hebben daardoor € 20.000 extra aan leges is ontvangen.

Hogere inkomsten gronddepot en straatwerk nutsbedrijven € 84.000

Dit ging om de jaarlijks fluctuerende inkomsten bij het gronddepot (€ 58.000) en om vergoedingen van nutsbedrijven (€ 26.000) bij het straatwerk.

Hogere leges kabels en leidingen € 26.000

We ontvingen € 26.000 meer aan leges van diverse (energie) netwerkbedrijven en aanbieders van tv, internet en telefonie voor het aanleggen van kabels en leidingen in gemeentegrond.

Lagere leges bouwplannen € 73.500

Het aantal ingediende en verleende bouwplannen lag in 2021 veel hoger dan in eerste instantie verwacht. Om die reden zijn bij de prognoses de ontvangen bouwleges opgehoogd. In het laatste kwartaal is die prognose niet precies in dezelfde lijn vervolgd, daarom viel het bedrag lager uit. Toch is in het totaal over 2021 ruim € 1,3 miljoen aan bouwleges ontvangen. Dat is vergeleken met de opbrengsten in afgelopen jaren een forse toename.

Riolering en reiniging

Het nadeel van € 126.000 aan de lastenkant bestaat vooral uit hogere niet te voorziene uitgaven voor elektra (Agem) en oplossing van storingen bij de drukriolering pompunits in het buitengebied.

Het voordeel van € 254.000 aan de batenkant is te verklaren doordat er o.a. door het thuiswerken (covid-19 maatregel) we thuis meer consumeren, afval produceren en waardoor een hoger tonnage aan verpakkingsafval is ingezameld. Meer verpakkingsafval aanleveren t.b.v. recycling resulteerde in meer inkomsten.

Duurzaamheid

Het voordeel van € 146.000 aan de lastenkant bestaat vooral uit:

- Lagere lasten reductie energiegebruik woningen € 247.000 V
- Hogere lasten reductie energieverbruik € 202.000 N
- Lagere lasten onderzoek RES € 25.000 V
- Lagere lasten duurzame energie € 30.000 V

Vanuit het Rijk ontvingen wij subsidie voor de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW). Van dit bedrag is in 2021 maar een deel uitgegeven. Wij stellen voor om het restant over te hevelen naar 2022. Hetzelfde bedrag wordt bij de inkomsten als nadeel verantwoord, omdat dit is geboekt op de post Vooruitontvangen.

Ook in 2020 ontvingen wij subsidie voor RREW. Die middelen zijn toen niet allemaal ingezet en zijn overgeheveld naar 2021 voor dit project. Dit overgeheveld bedrag verantwoorden we bij de inkomsten als voordeel.

De lasten voor onderzoek Regionale Energiestrategie (RES) en duurzame energie zijn in 2021 lager uitgevallen.

Grondexploitatie

Voor meer informatie over het nadeel van € 219.000 aan de batenkant en het voordeel van € 336.000 aan de batenkant verwijzen wij u naar paragraaf G Grondbeleid.

Onttrekkingen bestemmingsreserves

Infrastructuur en gebiedsontwikkeling (onttrekking bestemmingsreserves)

Het voordeel van € 48.000 bij de onttrekking aan de bestemmingsreserves bestaat uit :

- een vrijval uit de bestemmingsreserve Dekking kapitaallasten herinrichting Notaristuin 2.0 € 42.000 V
- een hogere onttrekking aan de reserve Onderhoud algemene begraafplaats € 43.000 V
- een lagere onttrekking aan de reserve Omgevingswet € 37.000 N

Totaal voordeel (per saldo)

€ 48.000 V

Reserve herinrichting Notaristuin 2.0 (€ 42.000)

De vrijval van € 42.000 uit de bestemmingsreserve Dekking kapitaallasten herinrichting Notaristuin 2.0 is een administratieve mutatie. Die vloeit voort uit een tussentijdse verlaging van de interne omslagrente, waardoor de benodigde

kapitaallast ter dekking van het krediet is verlaagd. Hierdoor is de hiermee samenhangende bestemmingsreserve verlaagd.

Reserve Onderhoud algemene begraafplaats (€ 43.000)

We stellen voor om een hogere onttrekking aan de reserve Onderhoud algemene begraafplaats door te voeren. Het in 2021 gerealiseerde tekort op de exploitatie van de begraafplaats is € 173.000, begroot was € 130.000. Dit houdt in dat we voorstellen om € 43.000 meer uit de reserve Onderhoud algemene begraafplaats te onttrekken.

Reserve Omgevingswet

Door een hernieuwd uitstel van de invoering van de Omgevingswet zijn een aantal activiteiten doorgeschoven naar 2022. Hierdoor zijn de lasten € 37.000 lager zijn uitgevallen.

Riolering en reiniging (onttrekking bestemmingsreserves)

Het nadeel van € 70.000 bij de onttrekking aan de bestemmingsreserves betreft de bestemmingsreserve Wijziging inzamelstructuur huishoudelijk afval. We stellen voor het restant van de begrote onttrekking 2021 van € 70.000 over te hevelen naar de begroting 2022 om de uitgaven in 2022 te dekken.

Investeringen

Bedragen x €1.000

Investeringen	Begroting 2021	Realisatie 2021	VerschiJR2021
Baten			
3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	452	50	-402
3.3 Duurzaamheid	750	750	0
3.4 Grondexploitatie	2.595	1.591	-1.003
Totaal Baten	3.797	2.391	-1.405
Lasten			
3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	6.117	4.523	-1.593
3.2 Riolering en reiniging	50	0	-50
3.3 Duurzaamheid	0	0	0
3.4 Grondexploitatie	506	-1.155	-1.661
Totaal Lasten	6.673	3.369	-3.304
Onttrekkingen			
3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	50	0	-50
Gerealiseerd resultaat	-2.826	-977	1.849

Toelichting investeringen

Infrastructuur en gebiedsontwikkeling

Het verschil van € 1.593.000 bestaat uit de naar 2022 overgehevelde restantkredieten van de volgende projecten :

- verlichting sporthal Parallelweg € 80.000
- bijdrage ProRail onbewaakte overwegen € 200.000
- parkeerterrein Burgemeester Vlamstraat € 96.500
- Herinrichting Notaristuin 2.0 € 103.000
- Greuneweg (rec. buitenweg) € 198.300
- Rec. Grevinkweg € 182.000
- Rec. fietspaden € 94.000
- Binnenboomweg € 137.590

- Meenkmlenweg € 170.760
- brug Honesweg € 99.000
- rijbaan Groenloseweg € 47.960
- overig € 184.000

Totaal € 1.593.000

verlichting sporthal Parallelweg € 80.000

Er is in december 2021 opdracht gegeven voor het vervangen van de verlichting onder de sporthal. De werkzaamheden worden in het eerste kwartaal van 2022 uitgevoerd.

bijdrage ProRail onbewaakte overwegen € 200.000

We verwachten voor de aanpak van de onbewaakte overwegen meerwerk, waarvan de kosten nog niet exact te bepalen zijn. Daarom hevelen we het restantkrediet naar 2022 over.

parkeerterrein Burgemeester Vlamstraat € 96.500

Het bedrag van € 96.500 is waarschijnlijk niet meer nodig voor dit project, maar kan wel een overschrijding op het krediet Omgeving gemeentehuis compenseren. Beide projecten maken deel uit van het subsidieproject Centrum Winterswijk waarvoor de provincie € 1,8 miljoen heeft toegekend.

Herinrichting Notaristuin 2.0 € 103.000

De infra werkzaamheden voor de herinrichting van de Notaristuin 2.0 zijn afgerond. De groenwerkzaamheden en de wijziging van de openbare verlichting ronden we in het voorjaar van 2022 af. Vandaar dat we het restantkrediet overhevelen.

Greuneweg (rec. buitenweg) € 198.300

Het werk instandhouding Greuneweg en gedeelte Grote Heldersweg is samen met de instandhoudingswerkzaamheden voor het fietspad Garversbultenpad op 6 oktober 2021 in een bestek aanbesteed. De uitvoering volgt in 2022.

Rec. Grevinkweg € 182.000

In dit bestek is een levering van betonstraatstenen opgenomen. Na de aanbesteding en gunning van het werk bleek echter dat de straatstenen voor dit werk niet eerder geleverd kunnen worden dan januari 2022. Om die reden is het werk nog niet opgestart.

Rec. fietspaden € 94.000

Het werk voor de fietspaden is samen met de Greuneweg in een bestek aanbesteed. Om het asfalt op deze paden aan te kunnen brengen moet de aannemer voor aan en afvoer deels gebruik maken van particuliere grond. Om op deze percelen niet te veel schade te veroorzaken is besloten om de werkzaamheden in het voorjaar van 2022 uit te voeren.

Binnenboomweg € 137.590

Het bestek voor de instandhoudingswerkzaamheden van de Binnenboomweg is samen met het werk instandhouding Meenkmlenweg in een bestek aanbesteed op 24 september. Voordat een nieuw wegdek aangebracht kan worden, moet de Vitens eerst een waterleiding vervangen. In oktober is daarmee gestart en worden afgerond in februari 2022. De asfalteringswerkzaamheden worden daarna weer opgepakt en begin tweede kwartaal 2022 afgerond.

Meenkmlenweg € 170.760

Dit werk is gecombineerd met de Binnenboomweg aanbesteed. De aannemer is gestart met de uitvoering. De planning voor het aanbrengen van de deklagen is afgestemd op de asfalteringswerkzaamheden van de Binnenboomweg.

Brug Honesweg € 99.000

De voorbereiding voor het vervangen van deze brug is gestart. Technische

onderzoeken naar de herbruikbaarheid van materialen en de beste constructieve oplossing kosten meer tijd dan gepland. De uitvoering staat nu gepland voor tweede kwartaal 2022.

Rijbaan Groenloseweg € 47.960

De Groenloseweg is nu nog ingericht op een snelheidsregime van 50 km per uur. Om een verkeersveilige inrichting te kunnen maken, is het noodzakelijk om eerst af te wegen of deze ontwerpsnelheid wel past bij de functie die de weg moet vervullen. Hier neemt de raad in februari 2022 een besluit over.

Grondexploitatie

In de tabel Investerings ziet u de financiële vertaling van de wijzigingen in de grondexploitaties in 2021. Voor verdere informatie verwijzen we u naar paragraaf G Grondbeleid.

Baten beleidsveld infrastructuur en gebiedsontwikkeling

De lagere baten van € 402.000 binnen dit beleidsveld bestaan vooral uit het naar 2022 overgehevelde restant inkomstenkrediet van het Project herinrichting omgeving gemeentehuis (€ 368.000).

Dit betreft het deel van de subsidie Centrumontwikkeling dat niet als voorschot is uitbetaald. Volgens het oorspronkelijke plan was de subsidietermijn 31 december 2021 afgelopen. Wij zouden dan de afrekening indienen en zou het nog te ontvangen bedrag als nog te ontvangen kunnen worden geboekt. Maar het is anders gelopen. In december 2021 is een jaar verlenging van de subsidietermijn aangevraagd en de provincie heeft dit toegekend. Vandaar dat de inkomstenraming naar 2022 is overgeheveld.

Indicatoren en kerncijfers programma 3

Indicatoren 3.1 Infrastructuur en gebiedsontwikkeling

- Leefbaarheid in eigen buurt wordt hoog gewaardeerd (Achterhoeks Woonwensen en Leefbaarheidsonderzoek (AWLO) 2021).
- Jaarlijks zijn 120 woningen gerealiseerd of in aanbouw tot minimaal 500 in de periode 2019-2024.
- Voldoen aan beeldkwaliteit openbare ruimte.
- Aantal afgehandelde vergunningsverzoeken buiten de wettelijke termijnen.

Indicatoren 3.2 Riolering en reiniging

- Vermindering zwerfafval (bron: maandelijkse (beeld)schouwrapportage).
- Monitoring van de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen.
- Het aantal kilo's huishoudelijk restafval per inwoner.

